

III. Az állati kommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

– nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

- nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő
- hangadással történő információcsere

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

- nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő
- hangadással történő információcsere

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

- nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő
 - hangadással történő információcsere
- ↑
↓
kevésbé kötött meghatározással =

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

- ↑
- nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő
 - hangadással történő információcsere

↓
kevésbé kötött meghatározással =

- hangokkal, mozgással, magatartással kifejezett információcsere

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

„beszélgető” állatok?

beszélgetés =

- ↑
- nyelvtani szabályoknak engedelmeskedő
 - hangadással történő információcsere

↓
kevésbé kötött meghatározással =

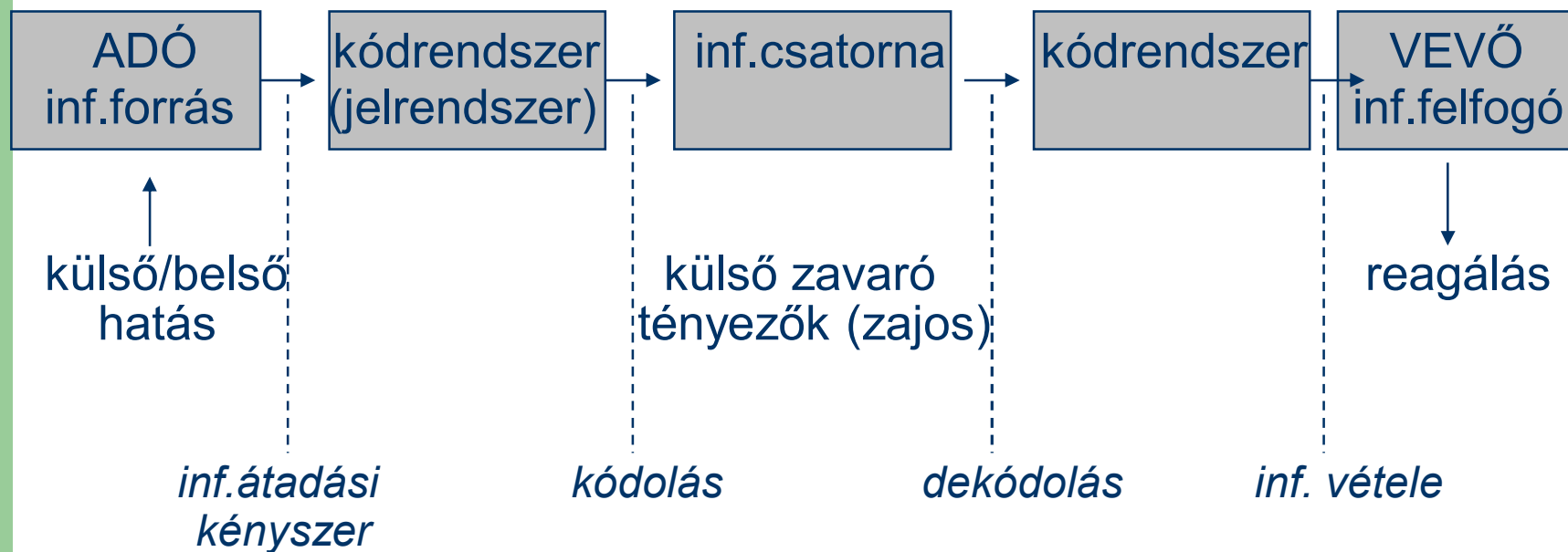
- hangokkal, mozgással, magatartással kifejezett információcsere

= kommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

információátvitel általános modellje

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

> állati kommunikáció definíciója

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

- > állati kommunikáció definíciója
 - magatartásforma

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

> állati kommunikáció definíciója

- magatartásforma
- „üzenő” — „felfogó” között üzenetváltás

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

> állati kommunikáció definíciója

- magatartásforma
- „üzenő” — „felfogó” között üzenetváltás
- viselkedésük az üzenet értelme szerint megváltozik

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

1. Bevezetés

> állati kommunikáció definíciója

- magatartásforma
- „üzenő” — „felfogó” között üzenetváltás
- viselkedésük az üzenet értelme szerint megváltozik

üzenet: jelekből, jelsorozatokból áll
természete szerint sokféle lehet

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

a) az állat belső állapotáról

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

- a) az állat belső állapotáról
- b) külső környezet állapotáról

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

- a) az állat belső állapotáról
- b) külső környezet állapotáról
veszélyt jelző kommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

a) az állat belső állapotáról

b) külső környezet állapotáról

veszélyt jelző kommunikáció

méhek táncnyelve

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

2. Az állati kommunikáció tartalma

Miről zajlik a kommunikáció?

a) az állat belső állapotáról

b) külső környezet állapotáról

veszélyt jelző kommunikáció

méhek táncnyelve

Karl von Frisch (1973)

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

3. Az állati kommunikáció fejlettsége

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

3. Az állati kommunikáció fejlettsége

a) „primitívebb” kommunikáció

1 jel = 1 értelmezés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

3. Az állati kommunikáció fejlettsége

a) „primitívebb” kommunikáció

1 jel = 1 értelmezés

b) metakommunikáció

= jelről való kommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

- 4. Az állati kommunikáció típusai
 - a) kémiai hírközlés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

– vonzó hatású

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

- vonzó hatású
- szétszóró

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

- vonzó hatású
- szétszóró
- támadást megelőző

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

- vonzó hatású
- szétszóró
- támadást megelőző
- védelmet nyújtó

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

- vonzó hatású
- szétszóró
- támadást megelőző
- védelmet nyújtó
- nyomjelző (territoriális)

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

a) kémiai hírközlés

feromonok

- vonzó hatású
- szétszóró
- támadást megelőző
- védelmet nyújtó
- nyomjelző (territoriális)
- ivari feromonok

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

- 4. Az állati kommunikáció típusai
 - b) termikus hírközlés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

b) termikus hírközlés

c) elektromos hírközlés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

- b) termikus hírközlés
- c) elektromos hírközlés
- d) kontaktuskommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

- b) termikus hírközlés
- c) elektromos hírközlés
- d) kontaktuskommunikáció
- e) vizuális kommunikáció

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

4. Az állati kommunikáció típusai

- b) termikus hírközlés
- c) elektromos hírközlés
- d) kontaktuskommunikáció
- e) vizuális kommunikáció
- f) akusztikus kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

legsokszínűbb kommunikáció: *kutya – ember*

II. Ember – állat kommunikáció

legsokszínűbb kommunikáció: *kutya – ember*

II. Ember – állat kommunikáció

legsokszínűbb kommunikáció: *kutya – ember*

→ *Oka?*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

II. Ember – állat kommunikáció

- 1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása**
 - a) emberi csoport***

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

a) emberi csoport

– kis létszámúak: 40-50 fő

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

a) emberi csoport

- kis létszámúak: 40-50 fő
- zárt csoportok >

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

a) emberi csoport

- kis létszámúak: 40-50 fő
- zárt csoportok >
- társas tulajdonságok megváltozása

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

a) emberi csoport

- kis létszámúak: 40-50 fő
- zárt csoportok >
- társas tulajdonságok megváltozása
 - > *humán viselkedési komplex*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

a) emberi csoport

- kis létszámúak: 40-50 fő
- zárt csoportok >
- társas tulajdonságok megváltozása
 - > *humán viselkedési komplex*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása *humán viselkedési komplex*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

– kötődés a csoporttagok között

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- együttműködés

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- együttműködés
- minimális agresszió

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- együttműködés
- minimális agresszió

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- együttműködés
- minimális agresszió

a csoport köteléke tartós

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- együttműködés
- minimális agresszió

a csoport köteléke tartós

de: csoporton kívüliekkel szembeni agresszió

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

humán viselkedési komplex

- kötődés a csoporttagok között
- **együttműködés** →
- minimális agresszió

↓
a csoport köteléke tartós

de: csoporton kívüliekkel szembeni agresszió

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

- érdeklődés a társak gondolatai, terveit, elképzelései iránt

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

- érdeklődés a társak gondolatai, tervei, elképzelései iránt
- > közös akciók megszervezése

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

- érdeklődés a társak gondolatai, terveit, elképzelései iránt
 - > közös akciók megszervezése
- kommunikációs kényszer

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

- érdeklődés a társak gondolatai, tervei, elképzelései iránt
 - > közös akciók megszervezése
- kommunikációs kényszer
 - a) érzelmi kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

→ *együttműködés feltételei:*

- érdeklődés a társak gondolatai, tervei, elképzelései iránt
 - > közös akciók megszervezése
- kommunikációs kényszer
 - a) érzelmi kommunikáció
 - b) utánzás > mímelés > nyelv

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása
 - b) kutya csatlakozása az emberhez*

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

őse: farkas

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

őse: farkas

mesterséges állat: mutációs változások

eredménye

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

őse: farkas

mesterséges állat: mutációs változások

eredménye

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

őse: farkas

mesterséges állat: mutációs változások

eredménye

↓
hogyan születik meg?

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

– rangsor, hierarchia

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

– rangsor, hierarchia

– alfahím, alárendelt egyedek

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

- rangsor, hierarchia
- alfahím, alárendelt egyedek
- > emberi dominancia elfogadása

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

- rangsor, hierarchia
- alfahím, alárendelt egyedek
 - > emberi dominancia elfogadása
- agresszív harc az előrejutásért

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

- rangsor, hierarchia
- alfahím, alárendelt egyedek
 - > emberi dominancia elfogadása
- agresszív harc az előrejutásért
 - > szelektálás > megbízható egyedek

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

farkasok: fejlett szociális csoportok

– rangsor, hierarchia

– alfahím, alárendelt egyedek

> emberi dominancia elfogadása

– agresszív harc az előrejutásért

↓
KUTYA ← > szelektálás > megbízható egyedek

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

a) együttműködés

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

a) együttműködés

b) értelmezés képessége

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

a) együttműködés

b) értelmezés képessége

– tanult jelek

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

a) együttműködés

b) értelmezés képessége

– tanult jelek

– beszéd

II. Ember – állat kommunikáció

1. Kutya – ember kapcsolat kialakulása

b) kutya csatlakozása az emberhez

különbségek a kutyák – farkasok között

a) együttműködés

b) értelmezés képessége

– tanult jelek

– beszéd

c) vokalizáció

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

II. Ember – állat kommunikáció

- 2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében**
 - a) információcsere***

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) *információcsere*

– fontos eleme az *emberi* együttműködésnek

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) információcsere

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) *információcsere*

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:
 - szándékosság

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) *információcsere*

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:
 - szándékosság
 - jelhasználat

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) *információcsere*

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:
 - szándékosság
 - jelhasználat
 - másik miről tájékozott?

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) *információcsere*

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:
 - szándékosság
 - jelhasználat
 - másik miről tájékozott?
 - ismert dolgok kiegészítése, megválaszolása

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

a) információcsere

- fontos eleme az **emberi** együttműködésnek
- jellemzői:
 - szándékosság
 - jelhasználat
 - másik miről tájékozott?
 - ismert dolgok kiegészítése, megválaszolása

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében
 - b) információátadás*

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

– *állatoknál* is

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *állatoknál* is
- jellemzői:

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *állatoknál* is
- jellemzői:
 - szándékosság hiánya

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *állatoknál* is
- jellemzői:
 - szándékosság hiánya
 - operáns tanulás

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

– *állatoknál* is

– jellemzői:

– szándékosság hiánya

– operáns tanulás

szándékosság vizsgálata tudományosan:

emberszabásúaknál

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

– *állatoknál* is

– jellemzői:

– szándékosság hiánya

– operáns tanulás

szándékosság vizsgálata tudományosan:

emberszabásúaknál

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

– *tekintet* kommunikációs szerepe

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *tekintet* kommunikációs szerepe
- emberszabásúaknál

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *tekintet* kommunikációs szerepe
 - emberszabásúaknál
 - kutyáknál

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *tekintet* kommunikációs szerepe
 - emberszabásúaknál
 - kutyáknál
 - engedélykérés

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

- *tekintet* kommunikációs szerepe
 - emberszabásúaknál
 - kutyáknál

engedélykérés

kérdezés

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

b) információátadás

– *tekintet* kommunikációs szerepe

– emberszabásúaknál

– kutyáknál

engedélykérés

kérdezés

figyelemfelhívás

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében
 - c) *gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról*

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében
- c) gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról*
– az ember mit tudhat, mit nem

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében

c) gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról

- az ember mit tudhat, mit nem
- kísérletek

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében c) *gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról*

- az ember mit tudhat, mit nem
- kísérletek

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében c) *gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról*

- az ember mit tudhat, mit nem
- kísérletek

> felfogják a különbséget

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében c) *gondolnak-e vmit az ember elmeállapotáról*

- az ember mit tudhat, mit nem
- kísérletek

- > felfogják a különbséget
- > részekre bontják az akciókat

II. Ember – állat kommunikáció

2. Hasonlóságok: ember–kutya viselkedésében
- d) képesek-e terv szerint cselekedni?*

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

– viselkedési mintákkal

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

- viselkedési mintákkal
- anatómiai jegyekkel

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

- viselkedési mintákkal
- anatómiai jegyekkel

mit szabályoz?

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

- viselkedési mintákkal
- anatómiai jegyekkel

mit szabályoz?

- egyedek felismerése, azonosítása

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

- viselkedési mintákkal
- anatómiai jegyekkel

mit szabályoz?

- egyedek felismerése, azonosítása
- csoporton belüli rangsor

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

állati kommunikáció = szabályozás

- viselkedési mintákkal
- anatómiai jegyekkel

mit szabályoz?

- egyedek felismerése, azonosítása
- csoporton belüli rangsor
- agresszió, kontaktus fenntartása

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: nem feltétlenül tudatos

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: nem feltétlenül tudatos

– zárt rendszerű

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: **nem feltétlenül tudatos**

- zárt rendszerű
- üzenetek száma: 20–40

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: **nem feltétlenül tudatos**

– zárt rendszerű

↑
– üzenetek száma: 20–40
↓

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: **nem** feltétlenül **tudatos**

– zárt rendszerű

– üzenetek száma: 20–40

tudatos (= valódi) kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: **nem** feltétlenül **tudatos**

– zárt rendszerű

↑
– üzenetek száma: 20–40

↓
tudatos (= valódi) kommunikáció

– közös figyelem, **szándék** jelzése

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

de: **nem** feltétlenül **tudatos**

– zárt rendszerű

– üzenetek száma: 20–40

tudatos (= valódi) kommunikáció

– közös figyelem, **szándék** jelzése

– **referencialitás**

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

a) többség: **nem tudatos** kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

- a) többség: **nem tudatos** kommunikáció
 - = genetikailag zárt viselkedésmintázatok
 - a csoport életének szabályozására

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

- a) többség: **nem tudatos** kommunikáció
= genetikailag zárt viselkedésmintázatok
a csoport életének szabályozására
- b) **tudatos**, valódi kommunikáció

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

- a) többség: **nem tudatos** kommunikáció
 - = genetikailag zárt viselkedésmintázatok
 - a csoport életének szabályozására
- b) **tudatos**, valódi kommunikáció
 - = szándékosság kimutatható

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

a) többség: **nem tudatos** kommunikáció

= genetikailag zárt viselkedésmintázatok
a csoport életének szabályozására

b) **tudatos**, valódi kommunikáció

= szándékosság kimutatható
– kezdeményező részéről

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

a) többség: **nem tudatos** kommunikáció

= genetikailag zárt viselkedésmintázatok
a csoport életének szabályozására

b) **tudatos**, valódi kommunikáció

= szándékosság kimutatható

- kezdeményező részéről
- befogadó részéről

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

olyan fajok, amelyek egyedei figyelik egymást

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

olyan fajok, amelyek egyedei figyelik egymást
pl. ember

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

olyan fajok, amelyek egyedei figyelik egymást

pl. ember

? kutya?

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szándékos kommunikáció **formái:**

harag, öröm, szeretet, bánat kifejezése

olyan fajok, amelyek egyedei figyelik egymást

pl. ember

? kutya?

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

kutyák — szociális megértés

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

kutyák — szociális megértés

– beilleszkednek > „megértik” a gazdáikat

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

kutyák — szociális megértés

- beilleszkednek > „megértik” a gazdáikat
- egy szociális helyzetben a kutya úgy viselkedik, hogy a gazda azt hiszi, a kutya megértette a szituációt

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

kutyák — szociális megértés

- beilleszkednek > „megértik” a gazdáikat
- egy szociális helyzetben a kutya úgy viselkedik, hogy a gazda azt hiszi, a kutya megértette a szituációt

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

kutyák — szociális megértés

- beilleszkednek > „megértik” a gazdáikat
- egy szociális helyzetben a kutya úgy viselkedik, hogy a gazda azt hiszi, a kutya megértette a szituációt

utasításoknak engedelmeskedik

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

információs értéke van:

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

információs értéke van:

– szavaknak

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

információs értéke van:

- szavaknak
- gazda tekintetének

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

információs értéke van:

- szavaknak
- gazda tekintetének
- mozdulatainak, testhelyzetének

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

információs értéke van:

- szavaknak
 - gazda tekintetének
 - mozdulatainak, testhelyzetének
- > mindennek együttesen

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szociális helyzet felfogása

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szociális helyzet felfogása

– szituáció szerepe

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szociális helyzet felfogása

– szituáció szerepe

típusai:

II. Ember – állat kommunikáció

3. Hogyan kommunikálnak a kutyák az emberrel?

szociális helyzet felfogása

– szituáció szerepe

típusai:

a) behívás	e) nevek	i) kérdés
b) pozitúrák	f) engedély	
c) akciógátlás	g) információadás	
d) egyedi akció	h) vonatkozó utasítás	

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

– állat: öröklött

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

- állat: öröklött
- ember: elsajátítja

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

- állat: öröklött
- ember: elsajátítja

b) beszéd tárgy

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

- állat: öröklött
- ember: elsajátítja

b) beszéd tárgy

- állat: belső állapot, külvilág alig

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

a) jelhasználat

- állat: öröklött
- ember: elsajátítja

b) beszéd tárgy

- állat: belső állapot, külvilág alig
- ember: belső állapot és külvilág is

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

c) térbeli, időbeli kötöttség

I. Kommunikáció a fajtestvérekkel

5. Tudnak-e az állatok hazudni?

szándékos (taktikai) megtévesztés

6. Ember – állat különbsége

c) térbeli, időbeli kötöttség

d) ok és cél a kommunikációban